MIELIPIDE

Suomen kehityksen kannalta laajakaista merkitsee samaa kuin maan sähköistäminen 1950-luvulla. **JUHA SIPILÄ VIERASKOLUMNISSAAN**

LUKIJALTA

Lopetetaan jo rasvasota

Vanhan rasvasodan yksi osapuoli Kari Salminen moitiskelee ravitsemustutkimuksen epätieteellisyyttä vierasyliössä (MT 10.9.).

Ravitsemustutkimusta tehdään monella taholla ja rasvat ovat tutkimuskohteena useilla tutkimusryhmillä. Ovathan rasvat tärkeä osa ihmisen ravitsemusta, ja monet krooniset sairaudet ovat todistetusti vinoutuneen rasvaravitsemuksen seurausta.

Mutta tiedoksi professori Salmiselle: rasvatutkimus on jo aikoja sitten lopettanut rasvojen luokittelun niiden alkuperän perusteella.

Meilläkin voitaisiin rasvakysymyksissä jo vähitellen siirtyä tälle vuosituhannelle – keskustelemaan rasvahapoista.

Nykytutkimus pilkkoo rasvat ja öljyt alkuperästä riippumatta rasvahappoihin ja pyrkii selvittämään niiden monimuotoisesta joukosta tärkeät rasvahapot ja niiden todellisen merkitykseen ihmisen ravitsemusfysiologiassa.

Sadat tutkimukset valottavat jo varsin pitkälle eri rasvahappojen roolin elimistössä. Tutkijat voivatkin nykyisin antaa varsin yksituumaisesti eri rasvahapoille päivittäiset ohjeannostukset.

Pian sen jälkeen kun Procter & Gamble oli lanseerannut kasviöljyjen kovetusmenetelmän viime vuosisadan alussa, diagnostisoitiin ensimmäinen sydäninfarkti USA:ssa. Transrasvojen negatiivista vaikutusta uumoiltiin tutkijapiireissä jo vuosikymmeniä sitten, mutta teollisuus luopui niistä vasta pakon edessä.

Nykyään transrasvoja ei margariineista enää löydy. Tiina Ritvasen väitöskirjassa (2013 Helsingin yliopisto) selvitettiin Suomessa myytävien margariinien ja kasvirasvoja sisältävien kevytkermojen transrasvapitoisuuksia.

Suomalaisten margariinien transrasvapitoisuus oli keskimäärin 0,34 prosenttia.

MARKKU VUORIKARI

Öljyä ja voita ei enää pidä asettaa vastakkain, vaan miettiä niiden sisältämien rasvahappojen vaikutuksia, Unto Tulisalo kirjoittaa.

Sen sijaan maitorasva sisältää luontaisesti transrasvaa. Finelitietokannan mukaan suomalaisessa voissa on transrasvaa kaksi prosenttia ja Oivariinissa 1,3 prosenttia. Voi sisältää ravitsemuksen kannalta liikaa tyydytettyjä rasvahappoja, mutta siinä on myös lyhytketjuisia terveellisiä osioita.

Olemme tottuneet voin hienoon aromiin, ja kalanpaistossa se on kuumennusta kestävänä oivallinen tuote. Voissa ei ole kuitenkaan välttämättömiä rasvahappoja niin kuin esimerkiksi kasviöljyissä ja kalan rasvassa.

Jonkin tahon olisi myös syytä suitsia suureksi paisunutta kolesterolibisnestä. Siinäkin on tietyillä rasvahapoilla nykytietämyksen mukaan merkittävä rooli nimenomaan parantavassa ominaisuudessa. Tutkimusta kyllä löytyy tämänkin ongelman ympäriltä.

Kolesteroliarvoja seuraaville voi kertoa, että norjalaistutkijat J. Pedersen ja B. Kirkhus testasivat voin ja 45 eri margariinivalmisteen kolesterolivasteen (Fatty acid composition of post trans margarines and their health implications. Lipid Technology June 2008,Vol20, No:6).

Margariinien välillä oli suuria eroja, mutta vain kymmenen niistä osoittautui niukin naukin kolesterolia alentavaksi tuotteeksi. 35 margariinivalmistetta lisäsi kolesterolia välillä 0,0–0,48 millimoolia litrassa. Voilla syntyi kuitenkin kaikkein korkein vaste eli lähes 0,7 millimoolia litrassa.

Voita voi nykytietämyksen mukaan kohtuullisesti käyttää kun huolehtii, että myös välttämättömien rasvahappojen saanti turvataan muodossa tai toisessa. Ei esimerkiksi Valio vain rypsinviljelijöitä ilahduttaakseen lisää rypsiöljyä joihinkin tuotteisiinsa.

Jopa ”Suuri Saatana” eli Unilever on lanseerannut hiljattain hienon voin ja rypsiöljyn sekoituksen.

Unohdetaan menneet ja päivitetään tiedot tähän päivään.

Unto Tulisalo
eläkeläinen

Ruovikot ja pajukot energiaksi

Kotimaisen energian paremman käytön puolesta ja hyödyistä kansantalouden parantamisen keinona on kirjoitettu ja väitelty eri tiedotusvälineissä aktiivisesti.

Näin maalaisjärjellä asiaa tarkastelleen on helppo tulla sellaiseen tulokseen, että uusiutuvan kotimaisen käyttöä olisi varaa lisätä runsaasti. Valtiovallan pitäisi myös kannustaa nykyistä enemmän uusiutuvan energian käyttöön.

Suomi olisi varmasti lähes omavarainen ilman uusia ydinvoimaloitakin, kun satsattaisiin tuuli-, vesi-, aurinko- ja turveenergiaan vastuullisemmin sekä maan, metsien ja järvien tuotoksiin aktiivisemmin.

Metsistä, teiden ja peltojen reunoilta pitäisi korjata tiheikköjä polttoon energialaitoksille ja teollisuudelle lisää tuhansia rekkakuormallisia. Ja hyöty tuplaantuisi, kun metsän arvopuun tuotto paranisi ja maisemanhoito tehostuisi.

Aurinko- ja tuulivoiman hyödyntämisessä on vain ”taivas kattona”. Turpeen tuotantoakin olisi varaa lisätä, ainakin sellaisille nevoille, joissa ei kasva marjoja eikä puita.

Meistä useimmat olemme myös varmasti havainneet, kuinka valtava energiamäärä odottaa hyödyntäjäänsä jokaisella paikkakunnalla vesistöjemme rantojen ruovikoissa ja pajukoissa.

Vesistöjen rannoilla kasvaa tuhansien hehtaarien alueella korreltaan jopa sentin paksuista ja pisimmillään noin kolmimetristä tiuhakasvuista ruovikkoa. Kasvustoa riittäisi varmasti suurenkin kaukolämpökeskuksen polttoaineeksi.

Ruovikko on hyvä palamaan, kuten osmankäämin monta senttiä paksut rungotkin. Tämän todisti eräs rantasaunanhuvilan lämmittäjä. Hän kertoi hyödyntävänsä säännöllisesti kuivanutta järvikasvustoa talvisin tulipesiinsä. Jään päältä on kuivaa kasvustoa helppo kerätä.

Kun ruovikon ja muun rantamaiden ”roskapuun” poistaa talven aikana sujuvasti jään päältä hyötykäyttöön, järvien kuntokin paranee. Kasvusto ei mätäne järveen ja näin vesialueiden umpeutuminen loppuu.

Aivan järjen vastaista on, että valtion suurimääräisillä tukieuroilla suositaan ulkomaisen energian käyttöä teollisuudessa, tv-ohjelman mukaan jopa kahdella miljardilla eurolla vuodessa. Esimerkiksi saastuttavan kivihiilen käytön suosimisen pitäisi välittömästi lopettaa.

Suomen metsissä olisi kansantaloudellisesti hyödyllisiä työpaikkoja tuhansille ylitiheiksi päästettyjen metsien raivaamisessa. Tämän työn tuloksena saataisiin kotimaista energiaa hurjat määrät hyödynnettyä. Kansantalous korjaantuisi ja metsien tuottavuuskin lisääntyisi.

Pentti Hautala
Töysä

Osmankäämistäkin saisi energiaa, Pentti Hautala kirjoittaa.

Eikö Wahlroos maksa kiinteistöveroa?

Björn Wahlroos on taas kerran kommentoinut ajatuksiaan verotuksesta. On käsittämätöntä, että mies, joka lähtee veroja pakoon ulkomaille, haluaa sälyttää lisää veroja maa- ja metsätaloudelle.

Hänen kommenteistaan saa käsityksen, ettei maaseudulla makseta kiinteistöveroja lainkaan. Maanviljelijät maksavat kiinteistöveroa samoista asioista kuin muutkin: asunnoistaan, asuntojen tonteista, tuotantorakennuksista ja niiden rakennuspaikoista. Samoin metsänomistajat.

Jos pellosta ja metsästä maksettaisiin kiinteistövero, se tarkoittaisi veronmaksua asioista, joista muiden tulonsaajien ei tarvitse veroa maksaa. Maa- ja metsätaloustuottajien omista työpaikoistaan.

Jos tällainen vero määrättäisiin, muistakin työpaikoista pitäisi tasapuolisuuden nimissä maksaa jonkinlainen työpaikkavero.

Maa- ja metsätalouden tuotto on niin huono, maatalouden suorastaan surkea, että ne eivät lisää verorasitusta kestä. Jos Wahlroos haluaa muualta ”ansaituilla” rahoilla ostamistaan maaomaisuuksista maksaa veroa, niin hän voi sen toki vapaaehtoisesti tehdä, mutta henkilöillä, joiden on oikeasti toimeentulonsa maasta ja metsästä hankittava, ei moiseen pullisteluun ole varaa.

Väitän, että jos Wahlroos olisi velkarahalla tilansa ostanut, niin kuin suurin osa maanomistajista, eikä vapaiden pääomien sijoituksena, ei hänenkään tilansa tuotto voisi olla sellainen, että ylimääräisille veroille olisi sijaa.

Herääkin kysymys, onko Björn Wahlroosin tarkoitus vain ärsyttää maaseudun tuottajia vai kääntää lisää yleistä mielipidettä maaseutuvastaiseksi.

Harri Aliranta
maataloustuottaja,
maatalouskirjanpitäjä

Maaseudun otettava pakotteet käyttöön

Maalla oli ehkä ”laiskan” mielestä ahdistavaa, kun haikailu kaupunkiin sai tuulta purjeisiin joskus 1960-luvulla. Väki uskaltautui Mallorcalle ja muuallekin ulkomaille. Siellä pyörittiin hotellin, hiekkarannan ja kuppilan kolmiossa kevyesti lomaillen Keihäsmatkojen tarjouksilla.

”Alkomapitoholi” oli kotikylillä työnkin takia harvojen herkkua – ainakin arkisin, eikä aikaa joutavaan ollut.

Samaan aikaan alkoi agrikulttuurin alasajo ja ruoka piti saada vähin töin kaupasta ja sen tuottajat ”säkättiin” pois tulopolitiikan pöydän jakajista. Alkoi tuottajahintojen lasku. Suureellisuuden buumi saatettiin valtaan karjaa ja karjakko-Annia ajattelematta.

Nyt ollaan jo siinä pisteessä, että reportterit radiossa kyselevät tuottajilta, millaisen tuloksen he saavat, ikään kuin kaupunkilaisten ruoka tulisi tietokoneelta tai harrastusten tuottamana.

Kaupunkiasuminen on yhä luonnottomampaa. Laitamilla lisääntyy slummiutuminen ghettojen lisäksi sitä mukaa, kun väkimäärä kasvaa ja tiivistyy eikä liikkuminen kohta käy ilman turvamiehiä.

Kaupunkihegemonia näkyy rakentamisessa, suuri osa elävästä ”landesta” on päällysteen peitossa, mutta atomi- ja tuulivoimalat työnnetään maaseudun haitaksi ikiajoiksi.

Media paahtaa kevyttä pop- ja urheiluviihdettä ja väkivaltaa maaseudullekin, eivätkä toimittajat tunne perusinfraa saatikka ruokatuotantoa. Luontokin on pururatojen ja valkoposkihanhien värittämää.

Missä on heinäseiväs, missä avo-oja, jonka kätkössä oli paras makunautinto, mesimarja? Missä pesii kottarainen ja laiduntaa tyytyväinen karja märehtien?

Maaseudulta voimansa saavan politiikkaan haikailevan on uudistettava itsensä, saatettava veräjä paikoilleen eli oikaistava hyvinvointi ja saatettava luonnollisuus ja luonto arvoonsa.

Maaseudun tulee ottaa pakotteet käyttöön, sen konsultti on ruoka.

J. Ruokoja
vanhempi vihreä
Laihia

Pikku oravat terhakkaina

Pikkuoravilla menee hyvin. Nämä harmaat vipeltäjät liitelevät huolettomana puusta toiseen. Pesiviä naaraita on tuhansia, lajin tulevaisuus on turvattu.

Harkitaanko nyt oravan hinnanlaskua, kun niitä on niin paljon?

Olisi tosi mielenkiintoista laskea liito-oravalle oikea kappalehinta. Minä luulen, että se on niin kallis, että kukaan ei pystyisi yhdenkään oravan hintaa maksamaan.

Montako tiehanketta on siirretty tuon elukan takia? Montako mutkaa erilaisiin rakennushankkeisiin on aikaansaatu tämän eläjän papanoiden takia?

Olisi ihan kohtuullista laskea todelliset aikojen myötä syntyneet kustannukset. Jos niin tehtäisiin, luulen, että kukaan ei uskoisi niitä todeksi.

Oravan kappalehinta voi olla kasvaneesta populasta huolimatta satoja tuhansia. Olisiko syytä aidata nämä kullannuput riittävän turvallisesti alueelleen, ettei niitä vain kukaan vahingossakaan hävittäisi?

Suojelu on ulotettava myös haukkoihin ja muihin oravia syöviin petoeläimiin. Tuskin haukkakaan tietää, millaisen aarteen pistelee poskeensa.

Matti Nikkilä
Liminka

Sote

Perustuslakivaliokunta on vahvistanut Kainuun soten demokraattisen valtuustomallin Suomeen hoitoketjujen yhdistäjäksi, sote-integraation järjestäjäksi. **Ei nimimerkkiä**

Valio

Valion hallituksen puheenjohtaja ei ole enää tehtäviensä tasalla. Kuka Valiota oikein johtaa? **Epätietoinen**

Työajoista

Palkansaajan työpäivät on noin 220 vuodessa ja karjatilan viljelijällä noin 340. Niinpä 40 vuodessa maanviljelijä tekee palkansaajan 62 vuoden työpäivät. **Ei nimimerkkiä**

Metsähallitus

Metsähallituksen tulisi myydä pieniä erillään olevia palstoja (MT 15.9.), eikä isoja metsäkokonaisuuksia. Tehokkuus lisääntyy tulevaisuudessa. **Veronmaksaja**

Hallitus

Hallitus jo aika heikko jos vielä vihreätkin lähtee hallituksesta. Onko aivan poissuljettua, että perussuomalaiset tulisikin heidän tilalleen? **Olisiko saumaa**

Koulutusta

Valvontaviranomaisten koulutukseen parannus, ettei väärää päätöstä tarvitsee esimiehen tukea. **Peltomies**

Avaruudesta voimaa

Aurinko tuottaa maahan energiaa tunnissa yhtä paljon kuin ihmiskunta kuluttaa vuodessa. **Tosi on**

Hiehokauppa

Kaikki ylimääräiset hiehot teuraaksi, niin loppuu ainainen kitinä ylimääräisistä eläimistä. **Ei nimimerkkiä**

Äänestys

Jos meillä halutaan korkea äänestysprosentti, pitää äänestyspaikat moninkertaistaa ja siirtää ne pois palatseista takaisin kouluihin. **Vai halutaanko?**

Wahlroos

Miksi media kertoo Wahlroosin aivopieruista? Hänen ”ajatuksia” on helppo tulkita, otetaan köyhiltä ja annetaan rikkaille. Itse kiertää veroja. **Tekopyhä**

Onpa hyvä tietää näin syksyn puukauppojen kynnyksellä, että UPM:n hallituksen pj. on ajamassa kiinteistöveroa metsä-ja peltomaahan. **Ajatelkaa**

Sikatilat

Ei ollut taaskaan sukupolvenvaihdoksen tehneiden tilojen joukossa yhtään sikatilaa. Mistäköhän tämä kertoo? **Tyhjä sikala**

Byrokratia

Kalastajan kirjoitus (MT 15.9.) on karua arkipäivää Suomen oikeus(?)valtiossa. Mielivallan kruunaa, kun oikeuslaitos ilakoi uskoen virkamiehen hulluimmatkin väitteet. **Kansalainen**

Osa viranomaisista saa aikaan sen, että kohta ei ole yhtään pienyrittäjää Suomessa. Kuten kalanviljelijä P. Parviainen kirjoitti. **Näin on**

Uusiutuvaa

Koko Suomeen hajautetun ja kymmeniä vuosia työllistävän uusiutuvan energiatuotannon suunnittelu ja toteutus on nopeampaa kuin ydinvoiman. **Ei ydinjätettä**

Biomassan tehokasvatus. Suomen investoitava 1,5 miljardia euroa uusiutuvaan energiaan ydinvoiman sijaan. Huoltovarmuus: lisäsähkö EU:sta, Norjasta ja Ruotsista. **Ei nimimerkkiä**

VIERASKOLUMNI

Lähipolitiikka turvaa maaseudun elinvoiman

Ruotsin keskustapuolueen teema äsken käydyissä vaaleissa oli ”Sverige behöver närodlad politik”. Keskiössä oli siis ”lähellä viljelty politiikka” tai ”lähipolitiikka” samassa mielessä kuin puhumme lähiruoasta tai lähikoulusta.

Ruotsissa keskustapoliitikot ovat pitkään hoitaneet elinkeinoministerin tehtävää. Se on tarkoittanut uusien teiden, rautateiden ja laajakaistan rakentamista koko maassa. Vuodesta 2006 tuulivoimakapasiteetti on kaksinkertaistunut. Yritysten työllistämiskynnystä on helpotettu.

Millaista lähipolitiikkaa Suomessa nyt tarvittaisiin?

Otan ensimmäiseksi kiinni laajakaistasta. Sen rakentaminen takeltelee, eikä sitä ole nähty edes elvyttävien infra-investointien arvoiseksi. Kuitenkin koko Suomen kehityksen kannalta laajakaista merkitsee samaa kuin maan sähköistäminen 1950-luvulla.

Yritykset eivät jatkossa voi sijoittua kyliin tai harvaan asutulle maaseudulle, ellei niiden käytössä ole kapasiteetiltaan riittävää, kaksisuuntaista laajakaistaa.

Kunnollisia datayhteyksiä tarvitsevat maitotilat, metalliverstaat, puuteolliset yritykset, insinööritoimistot, mainostoimistot, äänitysstudiot – toisin sanoen kaikki yritykset, jotka harkitsevat toimintaa keskusten ulkopuolella.

Ruotsissa sosialidemokraattien ajama politiikka on merkinnyt Suur-Tukholman seudun väkiluvun kasvattamista noin kahteen miljoonaan henkeen. Samaan aikaan Pohjois-Ruotsin jokien rannoille rakentaminen on estetty.

Suomessakin maalla asuminen on joidenkin mielestä jo väärin asumista. Ympäristöhallinnossa on ihmisiä, jotka kokevat ”hajarakentamiseksi” kutsutun rakentamisen olevan merkittävä yhteiskunnallinen ongelma.

Keskustan tavoitteena on kirjata valtakunnallisiin alueiden käytön tavoitteisiin, että maaseudun ekologinen uudisrakentaminen ei ole ongelma vaan ratkaisu. Kaavajärjestelmää on kehitettävä siten, että maaseutua varten luodaan erityinen kevyt kyläkaava.

Kyläkaava pitää voida laatia kaikkiin kyliin. Tällainen kaava osoittaa kylissä ne mahdolliset talonpaikat, jotka soveltuvat maalle muuttoa harkitseville.

Kolmas lähipolitiikan teema löytyy biotalouden kautta jätehuollosta. Fosforista ja muista ravinteista on vauhdilla tulossa arvotavaraa. Ne pitäisi saada talteen ja kiertoon.

Asiantuntijat ovat arvioineet, että jo parinkymmenen vuoden sisällä kuntien ja kaupunkien niin sanotut putsarit muunnetaan lannoitetehtaiksi, joiden tehtävänä on ottaa lietteiden ravinteet talteen ja muokata ne lannoitteiksi. Tämä auttaisi suoraan myös Itämerta.

Miten tällainen muutos saadaan aikaiseksi? Tarvitaanko valtiollinen tai ainakin puolijulkinen yhtiö tällaista kehitystä organisoimaan? Ehkä jätevedenpuhdistamoille olisi luotava erityinen muunto-investointiohjelma?

Kunnat eivät tässä asiassa pysty vastuuta ottamaan, vaikka omistavatkin jätevedenpuhdistamot. Lisäksi olisi selvitettävä, miten ja minkälaisella organisaatiolla tuotetut ravinteet markkinoitaisiin vai voitaisiinko ravinteet yksinkertaisesti palauttaa lähiseutujen pelloille.

JUHA SIPILÄ on kansanedustaja ja keskustan puheenjohtaja.

juha.sipila@eduskunta.fi

VIIKON KYSYMYS

Onko Suomessa mielestäsi riittävästi poliiseja?

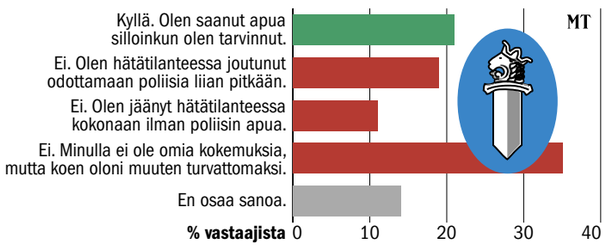

Maaseutu kärsii poliisipulasta

Suomessa ei ole riittävästi poliiseja. Erityisesti maaseudun asukkaat kokevat olonsa turvattomaksi, koska poliisit ovat kaukana ja hätätilanteessa avun saaminen kestää kauan.

Näin voi tiivistää MT:n viikon kysymyksen noin 350 vastausta. Ainoastaan viidennes kertoi saaneensa apua sitä tarvitessaan.

65 prosenttia oli joko jäänyt hätätilanteessa kokonaan ilman apua, joutunut odottamaan poliisia liian kauan tai kokenut olonsa turvattomaksi.

14 prosenttia vastaajista ei osannut sanoa, onko Suomessa riittävästi poliiseja.

Maaseudun tukihenkilönä toimivalla **Aimo Hiltusella** on paljon kokemuksia siitä, miten poliisi ei tule eikä auta vaikka kuinka pyydettäisiin.

Hiltunen on muun muassa auttanut vuosia koulussa kiusattua oppilasta ja ottanut yhteyttä poliisiin.

Hänen mukaansa tapausta pallotellaan poliisilta toiselle samalla, kun uhrin kärsimys ja pelko jatkuvat. ”Vaikka tuntuu pahalta sanoa, niin ei Suomi ole mikään oikeusvaltio.”

”En ole enää ilmoittanut varastettuja koneita poliisille, koska se on aivan turhaa”, kertoo puolestaan nimimerkki pettynyt työläinen. ”Täällä Itä-Suomessa liikkuu varaskoplia ja ne aiheuttavat turvattomuutta.”

Harrikkakuski odotti perheineen poliisia jouduttuaan perheensä kanssa autokolariin.

”Poliisin tulo kesti melkoisesti, onneksi palokunta ja ambulanssi saapuivat nopeasti. Palokunta suoritti osin poliisin tehtäviä, liikenteen ohjausta ja ajoneuvojen sijaintipaikkojen merkintää kolaripaikalla.”

Harrikkakuski kertoo toimitsijamiehen ominaisuudessa pyytäneensä liikennevalvontaa poliisilta tiekunnan tielle.

Hänen mukaansa vastaus on: ”Meillä on yksi partio laittaa aamulla liikenteeseen, joten siitä ei joka paikkaan riitä, soita liikkuvan pojille, jos sieltä ehtisivät.”

Perunansyöjä kertoo asuvansa Varsinais-Suomen ja Satakunnan rajalla Varsinais-Suomen puolella: ”Satakunnan puolella olisi poliisi lähempänä kuin omalla puolella. Joskus olemme joutuneet odottamaan poliisin tuloa todella kauan, kun mielisairas lanko on kotona laittanut ranttaliksi.”

J. Jönson kirjoittaa: ”Poliisin resurssit on priorisoitu talousrikoksiin ja ylinopeuksien kameravalvontaan. Miksi? Siksi, että kumpikin on siistiä sisätyötä, jota voi tehdä virastoaikaan ilmastoidussa konttorissa ja molemmista kertyy rahaa omistajalle.”

J. Jönson jatkaa: ”Valtiolle, jossa poliisi ei ole kansaa vaan valtiota varten, on olemassa ihan oma nimityksensä: poliisivaltio.”

Venäläinen reaktori?

Hallitus hyväksyi Fennovoiman venäläisreaktorin. Mitä mieltä olet tästä? Vastaa tutussa osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi*.

MAIJA ALA-SIURUA